

SZLAK SPACEROWO-DYDAKTYCZNY LAS BRONACZOWA 5,7 km

Las Bronaczowa jest jedynym i największym, liczącym blisko 800 ha pow., zwartym kompleksem leśnym położonym w najbliższym sąsiedztwie południowych granic Krakowa, a tym samym na terenie LGD „Blisko Krakowa”. Zajmuje obszar około 800 ha pokrywając rozciągający się na linii wsch.-zach. rozległy garb, pocięty licznymi dolinkami, jarami i wnoszący się przeciętnie do 100 m ponad otaczające go doliny Głogoczówki – Skawinki oraz Włosanki. Turystyczny i edukacyjny potencjał Lasu Bronaczowa pozostaje dotychczas słabo wykorzystany, a przebiegające jego głównym grzbietem szlaki zielony i niebieski nie ukazują krajobrazu i zróżnicowanej szaty roślinnej. Omijają również godny uwagi rezerwat leśny „Kozie Kąty” chroniący drzewostan bukowo-jodłowy, określany jako „dowodowy” dla krainy Pogórza Karpackiego. Sytuację tę stara się zmienić niniejsza koncepcja proponując obok szlaków rowerowych wytyczenie szlaku spacerowo-edukacyjnego, o określonym charakterze, prowadzącego skrajem rezerwatu „Kozie Kąty”, z punktem wyjścia w Radziszowie przy placu, na początku ul. Spacerowej. Niżej zaprezentowana propozycja przebiegu szlaku uwzględnia plany Stowarzyszenia „Nasz Radziszów” założenia ścieżki dydaktycznej do wsp. rezerwatu „Kozie Kąty”.

Proponowana ścieżka liczyłaby 6,33 km wraz z dojściem do Lasu Bronaczowa. Przeciętnie czas przejścia wyniósłby około 1,5 godz. Jednak z uwagi na konfigurację terenu, planowane tablice czas jej przejścia należy wydłużyć do 3-4 godzin.

Zakładany początek dojścia do szlaku – plac u zbiegu ul. Podlesie i Spacerowej w Radziszowie, skąd dojście do szlaku za znakami projektowanego szlaku rowerowego 0,3 km. Przy placu wskazane umieszczenie tablicy informacyjnej, w tym mówiącej o Radziszowie i zachęcającej do zwiedzenia obiektów w centrum wsi.

0,0 + 0,8 km umowny początek trasy – koniec ul. Spacerowej w Radziszowie; początek Drogi Wojskowej przez Las Bronaczowa; stanowisko informacyjne S-16 wraz tablicą ogólnoinformacyjną o Lesie Bronaczowa.

Wnet za szlabanem skręcamy w pierwszą odchodzącą z lewej drogę, która prowadzi obok opuszczonego drewnianego, typu campingowego, domku. Podążamy przez las mieszany, lekko pod górę. Wnet, w miarę podchodzenia zauważymy, że las mieszany o zróżnicowanym drzewostanie ustępuje buczynie. Nasza droga staje się nieco zerodowana przez wody opadowe. W pewnym miejscu przechodzimy przez miejsce splotu wód pokryte dylami buczyny. Drzewostan na krótkim dystansie zmienia się; w jego składzie obserwujemy znaczny udział świerka. Gdy znowu w perspektywie pojawi się buczyna osiągamy skrzyżowanie leśnych dróg. W prawo odchodzi wyraźna droga prowadząca pod górę do tzw. Drogi Wojskowej. Idąc prosto zejdziemy do potoku. Natomiast nasz szlak kieruje w lewo, za drogą, której zarys jest widoczny, lecz obecnie jest to ścieżka o odsłoniętym mineralnym podłożu. Droga – ścieżka sprowadza lekko w dół i nieco dalej przechodzi w czytelną drogę leśną, która zaczyna skręcać łukiem w lewo. Na jej wyraźnym odejściu ku płn. (dalej droga już zarasta) szukamy odchodzącej prostopadle od prawej innej drogi, która będzie sprowadzać do widocznej, głębokiej doliny. Skręcamy za odszukaną drogą w prawo i schodzimy w dolinę. Po kilkudziesięciu m drogę zagrażdza stos bukowych gałęzi (lipiec 2011 r.), specjalnie tu zebranych. Tu też, tuż nad skarpgą nad potokiem droga się kończy.

Schodzimy bardzo stromo, dalej małym żlebkiem na terasę potoku, przechodzimy na jego drugi brzeg i skręcamy w prawo, idąc wzdłuż jego brzegu kilkadziesiąt m. Trudno opisać miejsce, w którym należy skręcić w lewo. Zauważymy z pewnością prześwit w drzewostanie, a patrząc uważnie dostrzeżemy ślad drogi wyprowadzającej w górę zbocza. Droga początkowo jest mało znaczna, a w jej rejonie można zauważyć ślady prac leśnych. W miarę podejścia w górę zbocza droga staje się wyraźniejsza prowadząc przez wśród buczyny. Mijamy granicę rezerwatu na niezbyt znacznej linii oddziałowej i po 150 m idąc już wyraźną drogą leśną osiągamy grzbiet wzniesienia, gdzie droga kieruje nas w prawo, jakby „główna”. Od lewej odchodzi węższa, mniej znaczna w kierunku widocznego w odległości kilkudziesięciu m czerwonego szlabanu.

Na opisanym odcinku konieczne jest wykonanie schodków w formie pochylni położonej w opisanym żlebie oraz kładki przez potok.

1,30 + 0,93 km rejon szlabanu leśnego od strony zach. na zach. granicy rez. „Kozie Kąty”

Po opisanym wyżej skręcie podążamy około 190 m do rozjeżdżonego skrzyżowania, od którego można wybrać dany wariant trasy:

- A. bardziej w głąb rezerwatu celem przejścia mrocznym lasem jodłowym, ponad wąwozami
 B. granicą rezerwatu, bardziej wygodną i świetlistą drogą.

W wariancie A – należy odszukać na skrzyżowaniu drogę na wprost. Jest to nieco trudne, gdyż opadłe liście buka zacierają jej ślady. Ukierunkować nas może zwalony świerk, za którym droga jest już dobrze widoczna. Jest porośnięta nieco trawą, ale dalej odłania się nawierzchnia mineralna. Od lewej widoczna dolinka – nie należy przypadkiem skrócić na drogę kierującą ku niej, a utrzymywać kierunek na wsch. Droga prowadzi wśród bukowo-jodłowego lasu. Fragmentarycznie zamienia się w leśną ścieżkę. Obchodzimy bajorko, mniej więcej na wysokości widocznej od lewej dolinki; po prawej ogromny okaz jodły. Wnet ścieżka staje się trawiasta i skręca łukiem w prawo doprowadzając do porośniętej trawą linii oddziałowej, którą dochodzi trasa w wariancie B.

W wariancie B – idziemy dalej niespełna 200 m szeroką i rozjeżdżoną drogą, aż do napotkania urzędowej tablicy informacyjnej o rezerwacie „Kozie Kąty”.

Mniej więcej na opisanym odcinku Stowarzyszenie „Nasz Radziszów” projektuje założenie ścieżki edukacyjnej. Niestety dotychczas nie dysponuje mapą projektowanego przebiegu oraz koncepcją tablic informacyjnych. Stąd opracowany własny przebieg trasy oraz na końcu opisu propozycje tablic informacyjnych.

Kilkadziesiąt m za wsp. tablicą, skręcamy skosem na linię oddziałową. Nie jest ona zbyt tu widoczna, lecz jej przebieg i dalszy marsz określają malowane na drzewach zielone paski granicy rezerwatu. Idąc wzdłuż granicy za fragmentem porośniętym wysokim runem ujrzymy dalszy bieg wsp. linii oddziałowej. Jest ona pokryta trawą i prowadzi pomiędzy dorodnym drzewostanem jodłowym a młodnikiem buczyny. Droga jest świetlista, nieznacznie wznosi się. Na skraju buczynowego młodnika od lewej dochodzi mało tu znaczna ścieżka, którą poprowadzono wariant A.

Wnet droga zaczyna tracić prosty przebieg skręcając nieco w prawo, wkraczamy w zwarty las idąc szeroką gruntową ścieżką, która opada w zagłębienie początku widocznej od lewej dolinki, a następnie skręca ponownie łukiem w prawo i tracąc wyraźną gruntową nawierzchnię wyprowadza na leśną drogę o kierunku płn.-płd., którą ma prowadzić rowerowy szlak czerwony (tr. nr 2). Idąc z przeciwnego kierunku – należy zwrócić uwagę na pochylony słupek oddziałowy z nr 19 i szukać ścieżki, bliżej dużego pnia po ściętym drzewie. Skręcamy w prawo, podchodzimy pod górkę, by dalej płaskim odcinkiem osiągnąć szeroką drogę od prawej, prowadzącą od tablicy rezerwatowej, z ominięciem jednak rezerwatu. Nie zmieniając kierunku ponownie pod górkę wychodzimy wsp. szeroką na zakręt Drogi Wojskowej, którą obecnie biegną szlaki piesze zielony i niebieski. Przy skrzyżowaniu kontener na śmieci.

2,23 + 1,56 km Droga Wojskowa; zakładany węzeł szlaków – stanowisko informacyjne S-09 (drogowskazy, mapa szlaków)

Kierujemy się na płd. szlakiem niebieskim, który sprowadza 0,45 km lekko opadającą Droga Wojskową do najbliższego skrzyżowania, mijając od prawej ogrodzenie leśnej szkółki. Po prawej na sośnie – drogowskazy szlaków pieszych. Skrzyżowanie obecnie jest wykorzystywane na składnicę drewna, zaś tabliczki zabraniają wstępu w las. Istotnie, po skręceniu szlaku droga jest rozjeżdżona dość mocno skutkiem zwózki drewna. Nieco dalej – jej nawierzchnia poprawia, lecz w wielu miejscach jest zawałona gałęziami buczyny. Schodzimy pośród buczyn, cały czas ostro w dół, praktycznie 0,65 km, aż do strumyka, stanowiącego dopływ potoku Pasieka. Blisko potoku droga, a raczej szeroka tu ścieżka skręca łukiem wygiętym w prawo, obchodząc wykroty i sprowadza ostro w dół do potoku. Bród jest rozjeżdżony, błotnisty i trzeba szukać dogodnej przeprawy (zalecane z prawej strony). Po przejściu na drugi brzeg – droga skręca w lewo, następnie w prawo, do kolejnego ciek, tj. potoku Pasieka. Schodzimy stromo, lecz wygodnie, a po przejściu strumyka, dość uciążliwe jest wejście na drugi brzeg, który rozcinają dwie głębokie koleiny zapewne wyjeżdżone, sądząc po śladach, przez uprawiających tu motocross.

Obie przeprawy będą wymagały ponownego sprawdzenia w wypadku podjęcia decyzji o realizacji szlaku. Zapewne konieczne będzie, tak to wynika z obecnej oceny, wybudowanie kładek.

Od brodu niby-droga, raczej ścieżka wznosi się dość ostro, prowadząc już przez las mieszany. Po 0,36 km podejścia dochodzimy do szlabanu na granicy lasu, oraz kamiennej wniesionej w 2005 r. kapliczki poświęconej Janowi Pawłowi II, obok której, pod drzewami znajduje się drewniana ława.

3,79 + 1,94 km koniec szlaku

W tym miejscu opuszczamy szlak niebieski, który prowadzi dalej na płd. między widoczne zabudowania Głogoczowa Zamłynia i skręcamy na zach., lecz uwaga!, nie za kamienistą drogą prowadzącą skrajem lasu, którą będzie wiódł szlak rowerowy (tr. nr 2) a za gruntową drogą prowadzącą przez las. Idziemy na zach., skrajem lasu, równoległe wspomnianej kamienistej drogi publicznej. Wnet nasza dróżka zamienia się w leśną ścieżkę. Po 0,36 km od prawej widoczny zielony szlaban leśny. Tędy można za szlakiem rowerowym zejść do pętli autobusu miejskiego pod szpitalem w Radziszowie, albo rzeczoną drogą, albo przy wykorzystaniu odchodzącej od niej dalej ścieżki, która prowadzi na teren szpitala. Od szlabanu wkraczamy na 0,5 km odcinek projektowanej przez kierownictwo szpitala ścieżki zdrowia.

Nie zmieniając kierunku idziemy dalej leśną ścieżką, która zaczyna łagodnie opadać. Zaczyna zmieniać się leśny krajobraz; podszyt stopniowo ustępuje, a las staje się bardziej przejrzysty ze sporym udziałem buka. Po 0,5 km marszu należy skrócić w odchodzącą skośnie od prawej trawiastą drogę (pierwszą od szlabanu). Jeśli ją przeoczmy, to nic się nie stanie, gdyż wnet dojdziemy do betonowych słupów po ogrodzeniu przedwojennego sanatorium i do śródleśnego boiska, które należy przeciąć, by ponownie znaleźć się na właściwej drodze. Podobnie nasza droga, trawiasta ze śladem pieszej ścieżki w środku wnet doprowadza do pisanych słupów oraz boiska od jego północnej strony. Rozpoczynamy zejście w dolinę potoku Pasieka wyraźną ścieżką wydeptaną w środku zarysu nieużywanej obecnie przez leśników drogi. Powoli zmienia się obraz lasu, który przybiera charakter boru mieszanego. Po około 0,3 km od boiska droga zakręca i nieoczekiwanie wychodzi na rozjeżdżony po zrywce drewna teren, a w zasadzie drogę transportu pozyskanego drewna, z głębokimi koleinami od kół ciągników. W dole widać plac - składnicę drewna oraz bród na potoku Pasieka. Jest on skutkiem przejazdu maszyn szeroki, a jego przejście obecnie, po położonych dylach jest dość trudne.

Tak, jak w uprzednio opisanych przypadkach, miejsce przejścia przez Pasiekę należy sprawdzić przed podjęciem decyzji o znakowaniu szlaku.

Po przekroczeniu brodu kierujemy się przez wsp. plac w lewo i szeroką, kamienistą drogą dochodzimy do punktu wyjścia, tj. na początek Drogi Wojskowej.

Uwagi, podsumowanie:

- szczegółowy projekt winien być uzgodniony z Nadleśnictwem Myślenice oraz w zakresie rez. "Kozie Kąty" z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Krakowie, do której należy również zwrócić się o pomoc w fachowym opracowaniu tablic informacyjnych o treści przyrodniczej.

- realizacja winna nastąpić wcześniej bieżącej ocenie miejsc trudnych do przejścia, a opisanych wyżej, przy założeniu uprzedniego przed znakowaniem wykonania kładek oraz schodków-pochylni na zejściu do potoku przez rez. „Kozie Kąty”,

- na trasie szlaku wskazane wystawienie 4-6 ław drewnianych.

Propozycja treści tablic:

- tablica o Radziszowie, historia, itp. (na początku ul. Spacerowej)

1. tablica ogólna – ogólne informacje o Lesie Bronaczowa, w tym wyjaśnienie nazwy; mapa; nakazy zachowania się, itp.

2. las (bór) mieszany

3. kwaśna buczyna niżowa; buczyna karpacka (można powtórzyć w 2-ch miejscach)

4. erozyjna działalność potoku

5. gleba (przy potoku; zabarwiona na czerwono zapewne od związków żelaza)

6. młaki przypotokowe

7. drzewostany jodłowe (szersze informacje niż na tablicy urzędowej)

8. fauna, w tym awifauna

9. gospodarka leśna

+ na wejściu do rezerwatu „Kozie Kąty” z obu stron tablice urzędowe z nakazami zachowania się.

zał.

- kilometraż trasy

- mapa topograficzna 1:10 tys.

- w aneksie – mapa leśna